

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 40/2010 vp

Hallituksen esitys turvallisuustutkintalaiksi, laiksi sotilasilmaluonnontomuuksien tutkinnasta ja laeiksi eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta sekä ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen XI—1 lukuun tehdyn muutoksen hyväksymisestä ja laiksi muutoksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 26 päivänä lokakuuta 2010 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen turvallisuustutkintalaiksi, laiksi sotilasilmaluonnontomuuksien tutkinnasta ja laeiksi eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta sekä ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen XI—1 lukuun tehdyn muutoksen hyväksymisestä ja laiksi muutoksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 204/2010 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 62/2010 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Liisa Vanhala, oikeusministeriö

- poliisiylitarkastaja Keijo Suuripää, rikostarkastaja Jari Nyström ja ylitarkastaja Vesa-Pekka Tervo, sisäasiainministeriö
- hallitusneuvos Timo Turkki, puolustusministeriö
- poliisiylitarkastaja Heikki Lausmaa, Poliisihallitus
- apulaisosastopäällikkö Tuija Sundberg, Pääesikunta
- johtaja Veli-Pekka Nurmi, Onnettomuustutkintakeskus
- toimistopäällikkö Olli Vilkkamo, Säteilyturvakeskus STUK
- työturvallisuusjohtaja Mika Tynkkynen, Tapaturmavakuutuslaitosten liitto.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- liikenne- ja viestintäministeriö
- sosiaali- ja terveysministeriö
- Helsingin käräjäoikeus
- Valtakunnansyyttäjänvirasto
- Häätäkeskuslaitos
- Viestintävirasto
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto
- Liikennevirasto
- Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi

- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
- tietosuojavaltuutetun toimisto
- Helsingin kaupungin pelastuslaitos
- Helsingin poliisilaitos
- Autoliikenteen työnantajaliitto ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Linja-autoliitto ry
- Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
- Suomen Satamaliitto
- FiCom ry
- Finanssialan Keskusliitto FK ry
- Suomen Asianajajaliitto
- Suomen Varustamot ry
- Suomen Yrittäjät ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi turvallisuustutkintalaki. Lailla kumottaisiin onnettomuuksien tutkinnasta annettu laki. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi laki sotilasilmaluonnettomuuksien tutkinnasta. Vielä ehdotetaan täsmennyksiä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lakiin sekä muista lakiehdotuksista johtuvia teknisluonteisia muutoksia eräisiin muihin lakeihin.

Tavoitteena on saattaa onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkintaa koskeva lainsäädäntö ajan tasalle sekä täyttää perustuslaista ja Suomea sitovista kansainvälisistä velvoitteista johtuvat vaatimukset. Lisäksi tarkoituksena on panna täytäntöön merionnettomuuksien tutkintaa koskeva Euroopan unionin direktiivi.

Turvallisuustutkinnan tarkoituksena on yleisen turvallisuuden lisääminen, onnettomuuksien ja vaaratilanteiden ehkäiseminen sekä onnettomuuksista aiheutuvien vahinkojen torjuminen. Tutkintaa koskevien lakien nimikkeitä sekä eräitä käsitteitä ehdotetaan muutettaviksi tätä tarkoitusta paremmin vastaaviksi.

Onnettomuustutkintakeskuksen olisi tutkittava suuronnettomuudet sekä laissa tarkemmin määritellyt onnettomuudet ja vaaratilanteet ilmailussa, raideliikenteessä ja merenkulussa. Keskus voisi tutkia myös muun onnettomuuden tai suuronnettomuuden vaaratilanteen tai muun vaaratilanteen, jos se on tarpeen turvallisuustutkinnan tarkoituksen kannalta. Useiden samankaltaisten onnettomuuksien tai vaaratilanteiden johdosta voitaisiin myös tehdä yhteinen teematutkinta. Sotilasilmaluonnettomuuksien tutkinnasta vastaisi ilmavoimien sotilasilmaluviranomainen.

Turvallisuustutkintaa tekevien tutkijoiden toimivaltuuksiin ehdotetaan tehtäväksi lukuisia täsmennyksiä. Esimerkiksi tietojensaantioikeuksia ehdotetaan täsmennettäväksi. Uutta olisi oikeus saada tutkintaa varten välttämättömiä tele-tunnistetietoja. Lisäksi lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös tutkinnassa saadun salassa pidettävän tiedon luovuttamisesta.

Turvallisuustutkintalakiin ehdotetaan otettaviksi säännökset myös poikkeuksellisen tapahtuman tutkinnasta. Tarkoituksena on kirjata turvallisuustutkintaa koskevaan lakiin valmius tutkia sellaiset erityisen vakavat tapahtumat, jotka eivät ole onnettomuuksia. Tutkinta voitaisiin tehdä vain turvallisuustutkinnan tarkoituksen toteuttamiseksi.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että eduskunta hyväksyisi ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen XI—1 lukuun tehdyn muutoksen sekä siinä tarkoitettua merionnettomuuksien ja merellä sattuneiden vaaratilanteiden turvallisuustutkinnan kansainvälisiä normeja ja suositeltuja käytäntöjä koskevan säännösten I ja II osan siltä osin kuin ne kuuluvat Suomen toimivaltaan. Muutos hyväksyttiin Kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n meriturvallisuuskomitean istunnossa vuonna 2008. Sopimusmuutoksella yleissopimuksen sopimuspuolet sitoutuivat noudattamaan muutoksessa tarkoitettua säännösten I ja II lukujen määräyksiä. Niissä määrätään merionnettomuuksista ilmoittamisesta ja niiden tutkinnasta, kansainvälisestä yhteistyöstä tutkinnassa, sekä tutkintaraporttien jakamisesta muille valtioille ja kansainväliselle merenkulku-

järjestölle. Säännösten III osa sisältää suositusluonteisia ohjeita.

Esitykseen sisältyy myös lakiehdotus sopimusmuutoksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Ehdotetut lait lukuun ottamatta lakiehdotusta sopimusmuutoksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2011.

Ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen so-

pimusmuutos on tullut kansainvälisesti voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010. Suomi on ilmoittanut Kansainväliselle merenkulkujärjestölle, että sopimusmuutos tulee Suomen osalta voimaan vasta nimenomaisen suostumuksen antamisen jälkeen. Yleissopimuksen liitteen muutoksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamislaki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi turvallisuustutkintalaki. Lailla kumottaisiin onnettomuuksien tutkinnasta annettu laki. Turvallisuustutkinnan tarkoituksena on uuden lain mukaan yleisen turvallisuuden lisääminen, onnettomuuksien ja vaaratilanteiden ehkäiseminen sekä onnettomuuksista aiheutuvien vahinkojen torjuminen.

Hallintovaliokunta katsoo, että uuden turvallisuustutkintalain säätäminen on tärkeä toimenpide, jonka myötä Onnettomuustutkintakeskuksen toimintaa voidaan edelleen kehittää yhteiskunnassa tapahtuneiden muutosten edellyttämällä toimialoilla. Lailla voidaan turvata turvallisuustutkinnan olennainen riippumattomuus sekä tutkinnan perustarkoituksen toteutuminen.

Valiokunta toteaa, että perustuslakivaliokunta piti Jokelan ja Kauhajoen ampumatapauksia koskeneen lain käsittelyn yhteydessä tärkeänä selvittää mahdollisuuksia laajentaa onnettomuustutkinnan yleislain soveltamisalaa kattamaan myös tällaisten tapahtumien tutkinnan (PeVL 19/2008 vp). Turvallisuustutkintalakiehdotus sisältää tätä koskevat säännökset.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen (SopS

11/1981) liitteen XI—1 lukuun Lontoossa 16 päivänä toukokuuta 2008 tehdyn muutoksen sekä muutoksessa tarkoitettun säännösten I ja II osan siltä osin kuin ne kuuluvat Suomen toimivaltaan sekä hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Turvallisuustutkintalaki

1 luku. Yleiset säännökset

2 §. Tutkittavat onnettomuudet ja vaaratilanteet. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 996/2010 siviili-ilmailun onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkinnasta ja ehkäisemisestä ja direktiivin 94/56/EY kumoamisesta (ilmailuonnettomuusasetus) julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä sen jälkeen, kun nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys oli annettu eduskunnalle. Asetus tuli voimaan 2.12.2010. Turvallisuustutkintalain ja ilmailuonnettomuusasetuksen välisen suhteen selventämiseksi hallintovaliokunta ehdottaa pykälän 1 momentin johdantolausetta ja 2 kohtaa täsmennettäväksi.

4 §. Suhde muuhun lainsäädäntöön. Hallintovaliokunta ehdottaa pykälää täsmennettäväksi si-

ten, että siinä todetaan, että ilmailuonnettomuusasetuksessa tarkoitettujen onnettomuuksien ja vakavien vaaratilanteiden tutkintaan sovelletaan sanottua asetusta, minkä lisäksi tutkintaan sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään. Täsmennys ehdotetaan otettavaksi pykälän uudeksi 2 momentiksi, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi ja uudessa 4 momentissa viitataan 2 momentin sijasta 3 momenttiin.

2 luku. Tutkinnan organisointi

8 §. *Onnettomuustutkintakeskus.* Ilmailuonnettomuusasetuksen 4 artiklassa säädetään siviili-ilmailun turvallisuustutkintaviranomaisesta. Koska kansallisessa lainsäädännössä tulee nimeä, mikä viranomainen tehtävää hoitaa, hallintovaliokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 3 momentti, jonka mukaan Onnettomuustutkintakeskus toimii ilmailuonnettomuusasetuksessa tarkoitettuna siviili-ilmailun turvallisuustutkintaviranomaisena.

3 luku Tutkinta

16 §. *Ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 2 momentin 6 kohdan ilmoitusvelvollisuus koskee vain onnettomuuden osallisia. Hallintovaliokunta ehdottaa, että ilmoitusvelvollisuus laajennetaan koskemaan myös vaaratilanteen osallisia.

20 §. *Tiedonsaantioikeus.* Pykälässä säädetään, mitä tietoja tutkintaa tekevällä on salassapitosäännösten estämättä oikeus maksutta saada viranomaisilta ja muilta julkista tehtävää hoitavilta tutkinnan toimittamiseksi. Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan voidaan saada myös "muut välttämättömät tiedot". Yleissäännös näyttäisi mahdollistavan suhteellisen laajan ja yksilöimättömän oikeuden tietojen saamiseen muun muassa salassa pidettävistä henkilötiedoista.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (PeVL 62/2010 vp) pitänyt asianmukaisena täsmentää 20 §:n 1 momentin 5 kohtaa määrittelemällä esimerkinomaisesti joko kysymykseen tulevia tietosisältöjä tai niitä seikkoja, joiden vuoksi salassa pidettävien tietojen saaminen voi olla välttämätöntä. Tällöin säännöstä voidaan

valiokunnan mielestä täydentää myös rinnastuvuusmaininnalla.

Hallintovaliokunta ehdottaa, että muut välttämättömät tiedot määritellään 5 kohdassa siten, että niiden tulee olla tapahtumien kulun, onnettomuuden tai vaaratilanteen syntyyn tai seurauksiin vaikuttaneiden tekijöiden taikka näihin rinnastettavien seikkojen selvittämiseksi välttämättömiä.

22 §. *Tarkastusoikeus.* Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota kahteen seikkaan pykälän 2 momentin osalta. Valiokunta on huomauttanut, että yleinen turvallisuus ei ole perusoikeus, joten viittaus siihen on syytä poistaa tai sitoa tarkastusoikeus tältä osin perustuslain 7 §:n 1 momentissa turvattuun henkilökohtaiseen turvallisuuteen.

Hallintovaliokunta ehdottaa, että viittaus yleiseen turvallisuuteen poistetaan 2 momentista.

Perustuslakivaliokunnan toinen huomautus koskee Onnettomuustutkintakeskuksen onnettomuuspaikalle alustavaa tutkintaa varten lähettämän asiantuntijan toimivaltaa. Toimivaltaan sovelletaan lakiehdotuksen 18 §:n 2 momentin mukaan muun ohella lain 22 §:n säännöksiä tarkastusoikeudesta. Tämä merkitsee sitä, että asiantuntijalla on tutkintaa tehdessään oikeus päästä myös pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyyn tilaan 22 §:ssä säädetyin edellytyksin.

Valiokunta on todennut, että sääntely on merkityksellistä perustuslain 124 §:n kannalta, jonka mukaan merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan antaa vain viranomaiselle. Tämän vuoksi 1. lakiehdotuksen 22 §:n 2 momenttia on muutettava niin, että pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävään tilaan kohdistuvan tarkastuksen voi toimittaa vain viranomainen. Estettä ei kuitenkaan ole sille, että laissa säädetään viranomaiskoneiston ulkopuolelta määrätyn asiantuntijan oikeudesta avustaa tarkastuksen toimittamisessa. Lakiehdotukset voidaan perustuslakivaliokunnan mukaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä, jos sen 1. lakiehdotuksen 22 §:n 2 momentista tekemät

valtiosääntöoikeudelliset huomautukset otetaan asianmukaisesti huomioon.

Hallintovaliokunta ehdottaa, että pykälän 2 momenttia muutetaan edellä olevan lisäksi niin, että Onnettomuustutkintakeskuksen asiantuntijalla on oikeus päästä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyyn tilaan vain Onnettomuustutkintakeskuksen virkamiestä avustaessaan tai jos tällaisessa tilassa on samanaikaisesti muun viranomaisen virkamies suorittamassa toimivaltansa kuuluvia tehtäviä.

Ilmailuonnettomuusasetuksen 12 artiklan 1 kohdan mukaan päällekkäisten tutkintojen tilanteessa (sekä turvallisuustutkinta että oikeudellinen tutkinta) turvallisuustutkintaviranomaisen on saatava ennakkohyväksyntä oikeusviranomaiselta, jos todisteiden tutkiminen tai analysointi voi muuttaa aineellisia todisteita tai hävittää ne. Suomalaisessa käytännössä ennakkohyväksyntämenettelyä ei pidetä tarpeellisena. Selvyyden vuoksi hallintovaliokunta ehdottaa kuitenkin, että pykälään lisätään uusi 3 momentti ennakkohyväksyntämenettelyn poissulkemisesta.

23 §. Kuuleminen. Pykälän 3 momentin mukaan kuultavalle on kerrottava, ettei hän ole velvollinen saapumaan kuultavaksi ja vastaamaan esitettyihin kysymyksiin. Hallintovaliokunta katsoo kuitenkin, ettei kuulemisen tule olla kuultavalle vapaaehtoista ja ehdottaa, että momenttia muutetaan siten, että kuultavalle on kerrottava hänen oikeuksistaan ja asemastaan kuulemisessa.

6 luku. Erinäiset säännökset

38 §. Tutkinnan kulusta tiedottaminen. Ilmailuonnettomuusasetuksen 2 artiklan 13 kohdassa omaisen käsite määritellään kansallisen lainsäädännön kautta. Omaisen käsitettä käytetään turvallisuustutkinnan kannalta merkittävällä tavalla tietojen antamista koskevan 15 artiklan 4 ja 5 kohdassa. Koska 15 artikla koskee osin samantyyppisiä asioita kuin lakiehdotuksen 38 §, valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 4 momentti, joka sisältää viittauksen 15 artiklan 4 ja 5 kohtiin.

42 §. Yhteistyö ja virka-apu. Pykälän 3 momentissa ei ole otettu huomioon, että valtioneuvoston asettamalla poikkeuksellisen tapahtuman tutkintaryhmällä saattaisi olla joissain tapauksissa tarve saada virka-apua. Valiokunta ehdottaa tätä koskevan lisäyksen ottamista 3 momenttiin.

2. Laki sotilasilmailuonnettomuuksien tutkinnasta

4 §. Tutkittavat sotilasilmailuonnettomuudet. Hallintovaliokunta pitää tärkeänä, että Onnettomuustutkintakeskuksen tutkittaviksi tulevat sellaiset onnettomuudet, joiden uhreina on varusmiespalvelusta tai naisten vapaaehtoista asepalvelusta suorittavia henkilöitä. Sotilasviranomaisen voi tutkia muut onnettomuudet ja vaaratilanteet. Hallintovaliokunta ehdottaa tätä koskevaa täsmennystä pykälän 1 momenttiin.

Pykälän 2 momentin sääntely on osin ristiriidassa 1. lakiehdotuksen 4 §:n kanssa. Valiokunta ehdottaa, että ensiksi mainitusta lainkohdasta poistetaan säännös suuronnettomuuksien vaaratilanteiden tutkinnasta.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen tarkistus.

5. Laki ilmailulain 126 ja 127 §:n muuttamisesta

127 §. Ilmailuonnettomuuksien tutkinta. Hallintovaliokunta ehdottaa, että pykälässä viitataan ilmailuonnettomuusasetukseen.

7. Laki rautatielain 46 ja 50 §:n muuttamisesta

46 ja 50 §. Eduskunta on 1.3.2011 hyväksynyt uuden rautatielain (/). Siinä on otettu huomioon nyt käsiteltävänä oleva turvallisuustutkintalakia koskeva hallituksen esitys siten, että keskenään ristiriitaiset säännökset on rautatielaissa muutettu. Hallituksen ehdottamat muutokset rautatielain 46 ja 50 §:ään kohdistuvat vanhaan

lakiin, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa, että ne poistetaan.

80 § *Rautatieonnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkinta.* Uuden rautatielain 80 §:ssä viitataan voimassa olevaan lakiin onnettomuuksien tutkinnasta (373/1985), joka kumotaan nyt ehdotetulla turvallisuustutkintalailla. Hallintovaliokunta ehdottaa pykäläviittauksen tarkistamista. Pykälässä tarkoitettua onnettomuuden ja vaaratilanteen tutkinnasta säädetään turvallisuustutkintalaissa. Valiokunta ehdottaa samalla 7. lakiehdotuksen nimikkeen ja johtolauseen muuttamista.

83 §. *Turvallisuutta koskevat suositukset.* Viitaten edellä 80 §:n kohdalla sanottuun, pykälän lakiviittaus ehdotetaan muutettavaksi. Pykälässä tarkoitettua turvallisuutta koskevat suositukset annetaan turvallisuustutkintalain nojalla.

1.

Turvallisuustutkintalaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §
(Kuten HE)

2 §

Tutkittavat onnettomuudet ja vaaratilanteet

Onnettomuustutkintakeskuksen on tutkittava:
(1 kohta kuten HE)

2) ilmailussa tapahtunut onnettomuus ja vakava vaaratilanne, jotka on määritelty *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 996/2010 siviili-ilmailun onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkinnasta ja ehkäisemisestä ja direktiivin 94/56/EY kumoamisesta (ilmailuonnettomuusasetus)* ja kansainvälisen siviili-

Säättämisjärjestys

Hallintovaliokunta toteaa perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä, koska hallintovaliokunta on ottanut asianmukaisesti huomioon perustuslakivaliokunnan 1. lakiehdotuksen 22 §:n 2 momentin osalta tekemät valtiosääntöoikeudelliset huomautukset.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitetun sopimuksen,

että 3., 4., 6. ja 8 lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana ja

että lakiehdotus 1., 2., 5. ja 7. hyväksytään muutettuna seuraavasti:

ilmailun yleissopimuksen (SopS 11/1949) 13 liitteen 1 luvussa siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

(3 ja 4 kohta kuten HE)
(2—4 mom. kuten HE)

3 §
(Kuten HE)

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

(1 mom. kuten HE)

Ilmailuonnettomuusasetuksessa tarkoitettujen onnettomuuksien ja vakavien vaaratilanteiden tutkintaan sovelletaan sanottua asetusta. Lisäksi tutkintaan sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään. (Uusi 2 mom.)

(3 mom. kuten HE:n 2 mom.)
Jos 3 momentissa tarkoitettu onnettomuus on suuronnettomuus tai sen vaaratilanne, tutkitaan se kuitenkin tämän lain mukaisesti.

5—7 §
(Kuten HE)

2 luku

Tutkinnan organisointi

8 §

Onnettomuustutkintakeskus

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Onnettomuustutkintakeskus toimii ilmaisuonnettomuusasetuksessa tarkoitettuna siviili-ilmailun turvallisuustutkintaviranomaisena. (Uusi 3 mom.)

9—15 §
(Kuten HE)

3 luku

Tutkinta

16 §

Ilmoitusvelvollisuus

Onnettomuuspaikalla pelastustoimiin osallistuvan viranomaisen tulee viipymättä ilmoittaa Onnettomuustutkintakeskukselle tapahtumasta, joka ilmoittajan arvion mukaan voi tulla tutkittavaksi tämän lain mukaan.

Ilmoitusvelvollisuus on myös:

(1—5 kohta kuten HE)

6) sellaisella oikeushenkilöllä, joka on 2 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettussa liikenne- muodossa tapahtuneen onnettomuuden tai vaaratilanteen osallinen tai joka ilmeisesti kärsii vahinkoa tällaisen onnettomuuden johdosta.

(3 mom. kuten HE)

17—19 §
(Kuten HE)

20 §

Tiedonsaantioikeus

Tutkintaa tekevällä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta viranomaisilta ja muilta julkista tehtävää hoitavilta tutkinnan toimittamiseksi:

(1—4 kohta kuten HE)

5) muut tiedot, jotka ovat tapahtumien kulun, onnettomuuden tai vaaratilanteen syntyyn tai seurauksiin vaikuttaneiden tekijöiden taikka näihin rinnastettavien seikkojen selvittämiseksi välttämättömiä.

(2—4 mom. kuten HE)

21 §
(Kuten HE)

22 §

Tarkastusoikeus

(1 mom. kuten HE)

Tutkintaa tekevällä on oikeus päästä kulkuvälineisiin, toimitiloihin ja muihin tiloihin sekä alueille, jos siten voidaan saada tarpeellista tietoa turvallisuustutkinnassa. Oikeus päästä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyyn tilaan on kuitenkin vain, jos se on välttämätöntä (*poist.*) onnettomuuksien ja vaaratilanteiden ehkäisemisen taikka onnettomuuksista aiheutuvien vahinkojen torjumisen kannalta välttämättömien tietojen hankkimiseksi. *Onnettomuustutkintakeskuksen asiantuntijalla on oikeus päästä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyyn tilaan vain Onnettomuustutkintakeskuksen virkamiestä avustaessaan tai jos tällaisessa tilassa on samanaikaisesti muun viranomaisen virkamies suorittamassa toimivaltaansa kuuluvia tehtäviä.* Muun kuin Suomen kansalaisen oikeuteen päästä puolustusvoimien hallinnassa olevalle alueelle sovelletaan puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 15 §:ää, jollei Suomea sitovasta kan-

sainvälisestä velvoitteesta tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Tutkinnassa ei edellytetä ilmailuonnettomuusasetuksen 12 artiklassa tarkoitettua ennakokohyväksyntää. (Uusi 3 mom.)

23 §

Kuuleminen

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Kuultavalle on kerrottava hänen oikeuksistaan ja asemastaan kuulemises-sa.

24—26 §
(Kuten HE)

4 luku

Tutkintaselostus

27—30 §
(Kuten HE)

5 luku

Poikkeuksellisen tapahtuman tutkinta

31—37 §
(Kuten HE)

6 luku

Erinäiset säännökset

38 §

Tutkinnan kulusta tiedottaminen

(1—3 mom. kuten HE)

Annettaessa tietoja turvallisuustutkinnasta ilmailuonnettomuusasetuksen 15 artiklan 4 ja 5 kohdan mukaisesti uhrin omaisena pidetään uhrin puolisoa, lasta, lapsenlasta, sisarusta, vanhempaa, isovanhempaa ja uhrille muuten erityisen läheistä henkilöä. (Uusi 4 mom.)

39—41 §
(Kuten HE)

42 §

Yhteistyö ja virka-apu

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Viranomaisen on Onnettomuustutkintakeskuksen tai 5 luvussa tarkoitettun tutkintaryhmän pyynnöstä tehtävä toimivaltaansa kuuluvia, tutkinnan tarkoituksen kannalta välttämättömiä selvityksiä ja tutkimuksia, joita keskus tai tutkintaryhmä ei voi itse tehdä, sekä annettava niille muutakin niiden tarvitsemaa virka-apua.

43—47 §
(Kuten HE)

7 luku

Voimaantulo

48 ja 49 §
(Kuten HE)

2.

Laki

sotilasilmailuonnettomuuksien tutkinnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—3 §
(Kuten HE)

kintakeskus siten kuin turvallisuustutkintalaissa säädetään.

4 §

Sotilasilmailuviranomainen voi turvallisuustutkintalain 17 §:n 2 momentissa säädetyillä edellytyksillä tutkia sellaiset (*poist.*) muut onnettomuudet ja vaaratilanteet, jotka koskevat yksinomaan sotilasilmailua (*poist.*).

Tutkittavat sotilasilmailuonnettomuudet

Sotilasilmailuviranomaisen on tutkittava turvallisuustutkintalain 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut sellaiset onnettomuudet ja vakavat vaaratilanteet, jotka koskevat yksinomaan ilmailulain 2 §:ssä tarkoitettua sotilasilmailua. *Jos onnettomuuden uhrina on asevelvollisuuslaissa (1438/2007) tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetussa laissa (194/1995) tarkoitettua palvelusta suorittava, tutkii onnettomuuden kuitenkin Onnettomuustut-*

Sotilasilmailuviranomainen voi tehdä useita samankaltaisia 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja *sotilasilmailuviranomaisen tutkittavia* onnettomuuksia ja vaaratilanteita (*sotilasilmailuonnettomuus*) koskevan yhteisen tutkinnan (*teematutkinta*).

5—13 §
(Kuten HE)

5.

Laki

ilmailulain 126 ja 127 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan ilmailulain (1194/2009) 126 ja 127 § seuraavasti:

126 §
(Kuten HE)

suustutkintalaissa ja sotilasilmailuonnettomuuksien tutkinnasta annetussa laissa (/) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 996/2010 siviili-ilmailun onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkinnasta ja ehkäisemisestä ja direktiivin 94/56/EY kumoamisesta (*ilmailuonnettomuusasetus*) ja määrätään

127 §

Ilmailuonnettomuuksien tutkinta

Ilmailussa tapahtuneen onnettomuuden sekä vaaratilanteen tutkinnasta säädetään turvalli-

kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksessa (SopS 11/1949).

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

7.

Laki

rautatielain 80 ja 83 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rautatielain (/) 80 ja 83 § (poist.) seuraavasti:

80 § (Uusi)

*Rautatieonnettomuuksien ja vaaratilanteiden
tutkinta*

Rautateillä tapahtuneen onnettomuuden ja vaaratilanteen tutkinnasta säädetään turvallisuustutkintalaissa (/). Jos onnettomuutta tai vaaratilannetta ei kuitenkaan oteta mainitun lain nojalla tutkittavaksi, Liikenteen turvallisuusvirasto voi tutkia sen, jos se on tarpeen rautateiden turvallisuuden edistämiseksi.

83 § (Uusi)

Turvallisuutta koskevat suositukset

(Poist.) Liikenteen turvallisuusviraston on huolehdittava, että turvallisuustutkintalain (/) nojalla annetut suositukset otetaan asianmukaisesti huomioon ja että rataverkon haltijat ja rautatieliikenteen harjoittajat ryhtyvät niiden perusteella rautatiejärjestelmän turvallisuuden varmistamiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarvittaessa käyttää 87 §:n mukaisia tehostekeinoja, jos rautatiejärjestelmän toimijat eivät ryhdy suositusten edellyttämiin toimenpiteisiin.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 8 päivänä maaliskuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Antti Rantakangas /kesk	Elsi Katainen /kesk
jäs.	Marko Asell /sd	Outi Mäkelä /kok
	Thomas Blomqvist /r	Petri Pihlajaniemi /kok
	Juha Hakola /kok	Raimo Piirainen /sd
	Heli Järvinen /vihr	vjäs. Markku Pakkanen /kesk
	Oiva Kaltiokumpu /kesk	Paula Sihto /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Sivonen.